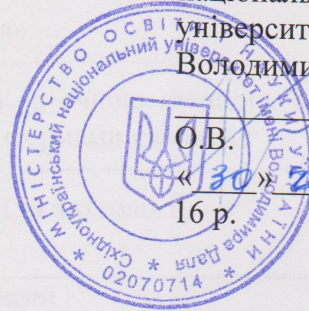

Міністерство освіти і науки України

Східноукраїнський національний університет імені В. Даля

«Затверджую»
Ректор
Східноукраїнського
національного
університету імені
Володимира Даля
Поркуян

О.В.
«30» червня 20
16 р.

ОСВІТНЬО-НАУКОВА

(освітньо-професійна / освітньо-наукова)

програма підготовки

Третій (освітньо-науковий) рівень
(рівень вищої освіти)

Доктор філософії
(назва ступеня, що присвоюється)

за спеціальністю 032 «Історія та археологія»

(назва спеціальності)

м. Северодонецьк

Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Ступінь, що присвоюється	Доктор філософії
Назва галузі знань	03 «Гуманітарні науки»
Назва спеціальності	032 «Історія та археологія»
Обмеження щодо форм навчання	Дозволяється підготовка заочною (денною, вечірньою) та заочною (дистанційною) формами навчання
Кваліфікація освітня, що присвоюється	Доктор філософії з історії та археології

Мета програми

Метою докторської програми є підготовка висококваліфікованих науковців з комплексним підходом до вивчення подій минулого у сфері історичної науки, здатних проводити наукові дослідження, спрямовані на укріплення держави на всіх рівнях соціально-культурного розвитку та протистояння загрозам національного та економічного суверенітету нашої країни задля запобігання спекуляцій на минулому. Навчання завершується публічним захистом дисертації

Характеристика програми

Предметна область	Наукові дослідження в сфері історії та археології
Фокус програми	Дослідження в галузі науки і практики історії. Дослідник в процесі роботи над докторським проектом отримує повну підтримку при опрацюванні теми дослідження та підготовки практичної та теоретичної/методичної стратегії у світлі сталого розвитку українського суспільства і держави та адаптації української історичної науки до європейських стандартів.
Орієнтація програми	Науково-дослідницька
Особливості програми	Більша частина часу присвячена науково-дослідній роботі та написанню дисертації. Решта часу відводиться для поглиблення знань за рахунок вивчення фахових наукових та теоретичних курсів і отримання практичних навиків пов'язаних з плануванням та здійсненням наукових досліджень у галузі історії, підготовкою доповідей результатів досліджень на наукових конференціях та семінарах, складанням документації для одержання грантів на наукові дослідження, організацію та здійснення педагогічної діяльності.
Тематика наукових	1.Сутність та особливості антифашистського руху Опору в

досліджень	Україні (1941-1944 рр.): Історико-порівняльний аналіз. 2.Благодійність в освітянсько-культурній галузі Лівобережної України на початку ХХ століття: Історико-культурний аспект. 3.Використання жіночої та дитячої праці в аграрній сфері України наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст. 4. Важка промисловість України в умовах радянської модернізації (1925-1941 рр.): Історико-економічний аспект (Наміри, здобутки та прорахунки). 5.Державна політика щодо професорсько-викладацьких кадрів радянської України (1943 –1964 роки). 6.Діяльність місцевих органів влади і самоврядування в Україні в 1944–1990 рр.: історико-соціальний аспект та типологізація. 7. Еволюція соціальної структури та майнового стану населення Лівобережної та Правобережної України у ХІХ – на початку ХХ ст.: Історико-порівняльний аналіз. 8. Інваліди України Другої Світової війни в контексті мікро історії (1939 – 1990 рр.). 9. Культурно-освітня діяльність громадських об'єднань України в 1990 – на початку ХХІ ст. 10. Медичні працівники України в контексті соціальної історії (1943 – 1954 рр.). 11.Національно-політичний рух студентської та учнівської молоді в Україні у контексті втілення Української національної ідеї (90-ті рр. ХІХ ст. – лютий 1917 р.). 12.Проблеми аграрних перетворень в Україні у 1990 – 2005 роках: історико-політичний аспект. 13. Наукове дослідження та аналіз археологічної спадщини України та світу: методологічні, теоретичні, практичні аспекти. 14. Системність історичного пізнання: методологія історії. 15. Гендерна історія. 16. Мікроісторія: соціогуманітарне пізнання історії. Історія повсякденності.
Працевлаштування та продовження освіти	
Працевлаштування	Після закінчення навчання за освітньо-науковою програмою спеціальності «Історія та археологія» та захисту дисертаційної роботи фахівцю присвоюється кваліфікація – доктор філософії з історії. Доктор філософії здатний займати посади в науково-дослідних інститутах, вищих навчальних закладах і галузевих установах різних відомств, на виробничих підприємствах, виконуючи відповідні функції.
Продовження освіти	Подальша підготовка на науковому рівні доктора наук в галузі історії

Стиль та методика навчання	
Підходи до викладання та навчання	Основний підхід через наукове керівництво, презентації, написання статей. Лекційні курси, консультації, самопідготовка у бібліотеці, проектна робота. Дослідницькі семінари та навчання навичкам відповідно до загальних компетенцій.
Система оцінювання	Проміжне оцінювання шляхом самоперевірки, розвиток дослідницьких та загальних навичок; оцінювання після вивчення курсу усно та в письмовій формі. Остаточне оцінювання – публічний захист дисертаційної роботи в Спеціалізованій вченій раді.

Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти

Для доктора філософії обсяг освітньо-професійної програми – 40 кредитів ЄКТС на основі повної вищої освіти.

Мінімум 75% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на формування загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених стандартом вищої освіти.

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми історичної освіти та науки, професійної та дослідницько-інноваційної діяльності у галузі історії та археології, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної історичної практики
Загальні компетентності	ЗК 1. Володіти активною громадянською позицією, що ґрунтується на демократичних переконаннях, гуманістичних та етичних цінностях
	ЗК 2. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків, вміння працювати у команді та виявляти лідерські здібності
	ЗК 3. Здатність спілкуватися з різними цільовими аудиторіями, здатність спілкуватися та співпрацювати з фахівцями інших галузей, адаптуватися у соціальному та професійному середовищі. Здатність до усвідомленого поповнення і розширення комунікативних навичок у професійній сфері впродовж життя
	ЗК 4. Здатність до вільної ділової комунікації іноземною мовою для спілкування у науковій, викладацькій, професійній та соціально-культурній сферах, володіння фаховою термінологією іноземною мовою. Здатність працювати в міжнародному науковому просторі
	ЗК 5. Розуміння філософсько-світоглядних засад, напрямків і закономірностей розвитку вітчизняної історичної освіти та науки в умовах глобалізації і інтернаціоналізації. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
	ЗК 6. Готовність до самостійної науково-педагогічної діяльності, здатність реалізовувати різні складові процесу навчання, здатність формувати особистість з високими моральними якостями
	ЗК 7. Здатність організувати та здійснювати роботу відповідно до вимог охорони праці, техніки безпеки, протипожежної безпеки та санітарно-гігієнічного режиму з урахуванням специфіки професійної діяльності навчальних та наукових закладів.

	ЗК 8. Здатність критичного аналізу сучасної наукової літератури для обґрунтування та вибору напрямків наукових досліджень, ознайомлення з передовим світовим досвідом роботи у історичному секторі та використання цієї інформації в освітній та науковій діяльності
	ЗК 9. Здатність обирати та застосовувати сучасне програмне забезпечення та Internet-ресурси у науковій та професійній діяльності. Навички використання новітніх інформаційних і комунікаційних технологій.
	ЗК 10. Здатність ефективно планувати та раціонально організовувати професійну діяльність, використовувати організаторські навички для планування роботи колективу, здатність об'єктивно оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт та усвідомлювати відповідальність науковця та викладача перед суспільством
	ЗК 11. Здатність усвідомлювати соціальну значущість професії викладача та науковця, застосовувати принципи академічної доброчесності, наукової і викладацької етики та деонтології при виконанні професійних обов'язків
	ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї та визначати шляхи для їх реалізації у галузі освіти, науки та професійної діяльності, розширяти сферу власної компетентності, розробляти оптимальні стратегії своєї діяльності
	ЗК 13. Здатність вирішувати проблеми у нових і нестандартних ситуаціях при проведенні наукових досліджень та здійсненні викладацької діяльності з урахуванням юридичної, соціальної і етичної відповідальності за прийняті рішення
	ЗК 14. Здатність застосовувати професійні та особистісні якості для забезпечення конкурентоспроможності української освіти та науки у світовому освітньому та науковому просторі. Здатність розробляти та управляти науковими проектами
	ЗК 15. Здатність та прагнення до реалізації та оптимального використання свого творчого та наукового потенціалу в інтересах особистості, суспільства і держави. Уміння кваліфіковано відобразити результати наукових досліджень у наукових статтях та тезах, опублікованих як у фахових вітчизняних виданнях, так і у виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз
	ЗК 16. Достатнє знання англійської мови для читання, писання та представлення статей, а також спілкування з іншими науковцями та практиками
Спеціальні (фахові) компетентності	ФК 1. Здатність формулювати наукову проблему, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики. Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України та рекомендацій належних історичних практик у галузі історичної освіти та науки.
	ФК 2. Знання провідних вітчизняних та зарубіжних вчених, наукові школи та фундаментальні праці у галузі дослідження, формулювати мету власного наукового дослідження як складову загальноцивілізаційного процесу. Знання методологічних принципів та методів археологічного та історичного дослідження
	ФК 3. Здатність організовувати та проводити комплексну обробку результатів наукових досліджень. Ґрунтовні знання предметної області та розуміння професії.
	ФК 4. Здатність до аналізу обробки результатів наукових досліджень та їх оформлення у статтях, монографіях, інформаційних листах, наукових

	звітах тощо відповідно до сучасних вимог. Здатність до написання наукового дослідження історичної проблеми або статті у фахове видання
ФК 5	Здатність ідентифікувати, вимірювати та оцінювати ризики, пов'язані з науково-дослідною та інноваційною діяльністю в сфері історичних студій. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
ФК 6	Здатність проводити аналіз, моделювання та прогнозування соціально-економічних процесів з урахуванням історичного досвіду, визначати показники їх результативності з подальшим обґрунтуванням напрямків їх удосконалення відповідно до векторів розвитку суспільства в Україні та за кордоном
ФК 7	Здатність до написання/складання навчальної та навчально-наукової літератури: підручників, навчальних посібників, методичних рекомендацій тощо з урахуванням змісту навчальних програм та сучасних вимог
ФК 8	Представлення результатів наукової діяльності професійній спільноті та широкому загалу у вигляді доповідей на конференціях різного рівня, лекцій для фахівців з історії, науково-просвітницьких заходах у тому числі з метою популяризації історичної освіти та науки
ФК 9	Здатність розробляти, впроваджувати та застосовувати оптимальні підходи для організації та здійснення освітньої та наукової діяльності відповідно до сучасних світових тенденцій
ФК 10	Здатність здійснювати аналіз діяльності організацій та установ з охорони та збереження історико-культурної спадщини, визначати шляхи її оптимізації з урахуванням сучасних наукових досягнень
ФК 11	Здатність обґрунтовувати, організовувати та здійснювати заходи щодо управління якістю діяльності організацій та установ з охорони та збереження історико-культурної спадщини.

**Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти,
сформульований у термінах результатів навчання**

Компетентності	Результати навчання
	Загальні
ЗК 1	Проводити професійну діяльність у соціальній взаємодії, що заснована на гуманістичних і етичних засадах. Дотримуватися норм спілкування у професійній взаємодії з колегами, керівництвом, науковою та освітньою спільнотою, ефективно працювати у команді
ЗК 2	Здійснювати розподіл видів робіт між членами колективу відповідно до їх здібностей та посадових обов'язків, приймати рішення щодо планування та організації певних видів наукових та навчальних робіт, брати на себе відповідальність за результати роботи
ЗК 3	Використовувати сучасну професійну номенклатуру та термінологію при комунікації з фахівцями історико-археологічного сектору та суміжних професій
ЗК 4	Використовувати навички усної та письмової комунікації іноземною мовою, аналізуючи тексти фахової направленості; перекладати іншомовні інформаційні джерела; представляти результати власних наукових досліджень на міжнародних наукових заходах та у наукових періодичних виданнях.
ЗК 5	Визначати основні напрямки та закономірності розвитку вітчизняної історичної освіти та науки у розрізі світових інтеграційних та глобалізаційних процесів. Сучасні передові концептуальні та методологічні знання в галузі науково-дослідницької та/або професійної діяльності і на межі предметних галузей знань. Критичний аналіз, оцінка і синтез нових та складних ідей.
ЗК 6	Здійснювати професійну педагогічну діяльність з використанням сучасних форм та методів навчання Сприяти формуванню високих моральних якостей у здобувачів вищої освіти
ЗК 7	Дотримуватись вимог охорони праці, техніки безпеки, протипожежної безпеки та санітарно-гігієнічного режиму при здійсненні наукової та освітньої професійної діяльності
ЗК 8	Критично аналізувати інформацію, наведену у сучасній світовій науковій та науково-популярній літературі, інформаційних базах даних тощо, та використовувати її у науковій та освітній діяльності
ЗК 9	Обирати сучасне наукове програмне забезпечення, Internet-ресурси для планування, організації та здійснення професійної діяльності. Використовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології при спілкуванні, обміні інформацією, зборі, аналізі, обробці, інтерпретації джерел; здійснювати публікацію джерел
ЗК 10	Використовувати наукові принципи планування та раціональної організації професійної діяльності. Використовувати об'єктивні методи оцінювання результатів діяльності та забезпечувати їх якість Виявляти резерви підвищення ефективності праці співробітників закладів сектору з охорони та збереження історико-культурної спадщини Усвідомлювати відповідальність за об'єктивність та правдивість оприлюднених результатів наукової діяльності

ЗК 11	Ідентифікувати майбутню наукову та освітню діяльність як соціально значущу для суспільства в цілому Дотримуватися принципів академічної доброчесності, наукової та викладацької етики і деонтології у професійній діяльності, запобігати випадкам академічного плагіату
ЗК 12	Визначати нові інноваційні напрямки досліджень, спираючись на власні компетентності, та їх постійне удосконалення. Обирати ефективну стратегію реалізації нових ідей. Ініціювання інноваційних комплексних проектів, лідерство та повна автономність під час їх реалізації.
ЗК 13	Виконувати наукові дослідження та здійснювати викладацьку діяльність з використанням креативних методів та підходів Усвідомлювати юридичну, соціальну та етичну відповідальність за прийняті рішення. Формулювати наукову проблему з огляду на ціннісні орієнтири сучасного суспільства та стан її наукової розробки Формулювати робочі гіпотези досліджуваної проблеми, які мають розширювати і поглиблювати стан наукових досліджень в обраній сфері
ЗК 14	Використовувати свою професійну діяльність та особистісні якості для конкурентного позиціонування вітчизняної історичної освіти та науки на сучасному світовому освітньому та науковому просторі. Знати принципи фінансування науково-дослідної роботи та структуру кошторисів на її виконання, вміння підготувати запит на отримання фінансування, звітну документацію. Ініціювати, організовувати та проводити комплексні дослідження в галузі науково-дослідницької та інноваційної діяльності, які приводять до отримання нових знань. Вміти формувати команду дослідників для вирішення локальної задачі (формулювання дослідницької проблеми, робочих гіпотез, збору інформації, підготовки пропозицій). Спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в певній галузі наукової та/або професійної діяльності. Здатність працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії.
ЗК 15	Формулювати цілі та визначати структуру власної діяльності з урахування суспільних, державних і виробничих інтересів. Використовувати принцип «навчання крізь життя» для постійного підвищення своєї конкурентоспроможності
ЗК 16	Здатність професійно презентувати результати своїх досліджень на міжнародних наукових конференціях, семінарах, практично використовувати іноземну мову (в першу чергу - англійську) у науковій, інноваційній діяльності та педагогічній діяльності. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. Спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в певній галузі наукової та/або професійної діяльності.
Фахові	
ФК 1	Сучасні передові концептуальні та методологічні знання в галузі науково-дослідницької та/або професійної діяльності і на межі предметних галузей знань. Уміння з нових дослідницьких позицій формулювати загальну методологічну базу власного наукового дослідження, усвідомлювати його актуальність, мету і значення для

	розвитку інших галузей науки. Формулювати наукову проблему з огляду на ціннісні орієнтири сучасного суспільства та стан її наукової розробки. Планувати та реалізовувати професійну наукову та освітню діяльність на основі нормативно-правових актів України
ФК 2	Здійснювати інформаційний пошук відповідно до напрямку наукових досліджень, дотримуватись авторського права при оформленні документів. Знання методологічних принципів та методів археологічного чи історичного дослідження. Критичний аналіз, оцінка і синтез нових та складних ідей. Знати праці провідних зарубіжних вчених, наукові школи та фундаментальні праці у галузі дослідження, формулювати мету власного наукового дослідження як складову загальноцивілізаційного процесу. Уміння з нових дослідницьких позицій формулювати загальну методологічну базу власного наукового дослідження, усвідомлювати його актуальність, мету і значення для розвитку інших галузей науки та галузей права, суспільно-політичного, економічного життя. Формулювати наукову проблему з огляду на ціннісні орієнтири сучасного суспільства та стан її наукової розробки.
ФК 3	Здійснювати обробку певних результатів історичних наукових досліджень з використанням сучасного міждисциплінарного підходу та методологічного апарату. Визначати методологічні принципи та методи правового дослідження в залежності від об'єкту і предмету, використовуючи міждисциплінарні підходи.
ФК 4	Проводити узагальнення результатів наукових досліджень та здійснювати підготовку їх до оприлюднення у наукових засобах інформації (статті, монографії, інформаційні листи, науково-методичні рекомендації, звіти тощо). Кваліфіковано відображати результати наукових досліджень у наукових статтях, опублікованих як у фахових вітчизняних виданнях, так і у виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз. Використовувати існуючі та створювати власні теоретичні моделі в історичному дослідженні.
ФК 5	В залежності від характеру (етапу) науково-дослідної та інноваційної діяльності обирати і застосовувати адекватні сучасні інструменти ризик-менеджменту з метою мінімізації, усунення або запобігання ризиків, що пов'язані з патентно-інформаційними та іншими дослідженнями та захистом інтелектуальної власності. Знати праці провідних вітчизняних та зарубіжних вчених, наукові школи та фундаментальні праці у галузі дослідження, формулювати мету власного наукового дослідження як складову загальноцивілізаційного процесу
ФК 6	Проводити аналіз соціально-економічних процесів у історичному процесі з використанням сучасних методів моделювання та прогнозування, визначати та застосовувати систему результативних показників зазначених процесів, науково обґрунтовувати оптимальні шляхи удосконалення розвитку історичних студій відповідно до стратегічних завдань держави та світових тенденцій
ФК 7	Складати/розробляти навчальну та навчально-наукову літературу: підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації тощо з урахуванням обсягу та змісту навчальних програм та сучасних тенденцій історичної освіти та науки
ФК 8	Готувати доповіді та/або доповідати результати наукових досліджень на конференціях різного рівня

	звітах тощо відповідно до сучасних вимог. Здатність до написання наукового дослідження історичної проблеми або статті у фахове видання
	ФК 5. Здатність ідентифікувати, вимірювати та оцінювати ризики, пов'язані з науково-дослідною та інноваційною діяльністю в сфері історичних студій. Здатність до пошуку, оброблення на аналізу інформації з різних джерел
	ФК 6. Здатність проводити аналіз, моделювання та прогнозування соціально-економічних процесів з урахуванням історичного досвіду, визначати показники їх результативності з подальшим обґрунтуванням напрямків їх удосконалення відповідно до векторів розвитку суспільства в Україні та за кордоном
	ФК 7. Здатність до написання/складання навчальної та навчально-наукової літератури: підручників, навчальних посібників, методичних рекомендацій тощо з урахуванням змісту навчальних програм та сучасних вимог
	ФК 8. Представлення результатів наукової діяльності професійній спільноті та широкому загалу у вигляді доповідей на конференціях різного рівня, лекцій для фахівців з історії, науково-просвітницьких заходах у тому числі з метою популяризації історичної освіти та науки
	ФК 9. Здатність розробляти, впроваджувати та застосовувати оптимальні підходи для організації та здійснення освітньої та наукової діяльності відповідно до сучасних світових тенденцій
	ФК 10. Здатність здійснювати аналіз діяльності організацій та установ з охорони та збереження історико-культурної спадщини, визначати шляхи її оптимізації з урахуванням сучасних наукових досягнень
	ФК 11. Здатність обґрунтовувати, організовувати та здійснювати заходи щодо управління якістю діяльності організацій та установ з охорони та збереження історико-культурної спадщини.

розвитку суспільства в Україні та за кордоном (ФК-6) Представлення результатів наукової діяльності професійній спільноті та широкому загалу у вигляді доповідей на конференціях різного рівня, лекцій для фахівців з історії, науково-просвітницьких заходах у тому числі з метою популяризації історичної освіти та науки (ФК-8)	світових тенденцій; Готувати доповіді та/або доповідати результати наукових досліджень на конференціях різного рівня; Розробляти та/або представляти наукові, навчальні та науково-популярні лекції для здобувачів вищої освіти, професіоналів у галузі історії та широких верств населення з метою популяризації історичної освіти та науки;	
Здатність здійснювати аналіз діяльності організацій та установ з охорони та збереження історико-культурної спадщини, визначати шляхи її оптимізації з урахуванням сучасних наукових досягнень (ФК-10)	Визначати шляхи оптимізації розвитку організацій та установ з охорони та збереження історико-культурної спадщини на підставі всебічного аналізу результатів їх діяльності з урахуванням сучасних наукових підходів, спираючись на історичний досвід з урахування даних, отриманих з різних джерел. Розвивати системне розуміння історичного процесу. Розуміти значущість історичних знань про науку та техніку в загальносвітовому процесі. Проявляти розуміння важливості знань базової основи тих чи інших історичних подій, до яких приводила низка взаємопов'язаних факторів.	Історія науки і техніки

Гарант освітньо-наукової програми – доктор історичних наук, професор Михайлюк Віталій Павлович

Гарант освітньо-наукової програми

В.П.Михайлюк

Ректор

О.В.Поркуян